

Sag C-78/98

Shirley Preston m.fl.
mod
Wolverhampton Healthcare NHS Trust m.fl.

(anmodning om præjudiciel afgørelse
indgivet af House of Lords)

»Socialpolitik — mandlige og kvindelige arbejdstagere — lige løn — medlemskab af en erhvervstilknyttet pensionsordning — deltidsansatte — ikke omfattet — nationale procesregler — effektivitetsprincippet — ækvivalensprincippet«

Forslag til afgørelse fra generaladvokat P. Léger fremsat den 14. september 1999 . . . . . I-3204
Domstolens dom af 16. maj 2000 . . . . . I-3240

Sammendrag af dom

1. *Socialpolitik — mandlige og kvindelige arbejdstagere — ligeløn — krav om medlemskab af en erhvervstilknyttet pensionsordning — præklusiv frist på seks måneder efter, at det ansættelsesforhold, kravet vedrører, er ophørt — tilladt — overholdelse af det fællesskabsretlige effektivitetsprincip — afslag på at tage de beskæftigelsesperioder før de to år, som gik forud for kravet, i betragtning — ulovlig — overtrædelse af effektivitetsprincippet*
(EF-traktaten, art. 119 (EF-traktatens art. 117-120 er blevet erstattet af art. 136 EF-143 EF))

2. *Socialpolitik — mandlige og kvindelige arbejdstagere — ligeløn — søgsmål ved en national domstol — procesreglerne skal i overensstemmelse med ækvivalensprincippet svare til dem, der gælder for tilsvarende søgsmål på grundlag af national ret — lighed med et søgsmål på grundlag af national ret — procesreglernes ækvivalens — kriterier (EF-traktaten, art. 119 (EF-traktatens art. 117-120 er blevet erstattet af art. 136 EF-143 EF); Rådets direktiv 75/117)*
3. *Socialpolitik — mandlige og kvindelige arbejdstagere — ligeløn — krav om medlemskab af en erhvervstilknyttet pensionsordning i tilfælde af en række på hinanden følgende kontrakter af begrænset varighed — præklusiv frist — anvendelse for hver enkelt af kontrakterne — ulovlig — tilsidesættelse af effektivitetsprincippet (EF-traktaten, art. 119 (EF-traktatens art. 117-120 er blevet erstattet af art. 136 EF-143 EF))*

1. Fællesskabsretten er ikke til hinder for en national procesregel, hvorefter et krav på medlemskab af en erhvervstilknyttet pensionsordning (som medfører ret til pensionsydelse), og som udspringer af en forskelsbehandling på grundlag af køn i strid med traktatens artikel 119 (traktatens artikel 117-120 er blevet erstattet af artikel 136 EF-143 EF), skal fremsættes inden seks måneder efter, at det ansættelsesforhold, kravet vedrører, er ophørt, idet der ellers indtræder præklusion. En sådan frist må dog ikke være mindre gunstig for søgsmål på grundlag af fællesskabsretten end for søgsmål på grundlag af national ret. Fastsættelsen af en sådan frist, for så vidt som den er udtryk for det grundlæggende retssikkerhedsprincip, opfylder nemlig kravet i fællesskabsrettens effektivitetsprincip, hvorefter procesreglerne for sagsanlæg til sikring af beskyttelsen af de rettigheder, der følger af fællesskabsrettens direkte virkning, ikke skal være udformet således, at de i praksis hverken umuliggør eller overdrevent vanskeliggør udøvelsen af rettigheder, som hjemles i Fællesskabets retsorden.

Derimod er effektivitetsprincippet til hinder for en national procesregel, hvorefter en sagsøgers pensionsgivende beskæftigelsesperioder udelukkende skal beregnes på grundlag af beskæftigelsesperioder efter et tidspunkt, der ikke ligger mere end to år forud for kravets fremsættelse. Selv om en sådan regel ikke fuldstændigt afskærer de berørte adgang til medlemskab, forhindrer den faktisk, at de samlede beskæftigelsesperioder før de to år, som gik forud for sagsanlægget, medregnes ved beregningen af de ydelser, de pågældende har til gode, selv efter at kravet er fremsat.

(jf. præmis 31, 33, 34, 35, 37, 43, 44 og 45 samt domskonkl. 1 og 2)

2. For at kunne bedømme, om en national lovgivning overholder ækvivalensprincippet, hvorefter de processuelle regler for sagsanlæg for retten skal sikre, at de

rettigheder, der følger af fællesskabsrettens direkte virkning, ikke skal være mindre gunstige end dem, der gælder for tilsvarende sager i henhold til national ret, kan et søgsmål, der vedrører tilsidesættelse af bestemmelserne i en lov som Equal Pay Act 1970, der er gældende i Det Forenede Kongerige, ikke betragtes som et søgsmål efter national ret, der svarer til et søgsmål, som vedrører tilsidesættelse af traktatens artikel 119 (traktatens artikel 117-120 er blevet erstattet af artikel 136 EF-143 EF). Da Equal Pay Act 1970 gennemfører det fællesskabsretlige princip om forbud mod forskelsbehandling på grundlag af køn med hensyn til løn, således som det fremgår af traktatens artikel 119 og af Rådets direktiv 75/117/EØF i national ret, kan en sådan lov ikke være det rette grundlag for sammenligningen af processuelle regler for forskellige krav, hvoraf det ene bygger på fællesskabsretten og det andet på national ret.

For at kunne fastslå, om en søgsmålsret efter national ret er et søgsmål på grundlag af national ret, der svarer til søgsmålsretten efter traktatens artikel 119, skal den nationale ret undersøge, om søgsmålene ligner hinanden ud fra sagsgenstanden, søgsmålsgrundlaget og de væsentligste momenter.

For at kunne afgøre, om procesregler er ækvivalente, skal den nationale ret objektivt og abstrakt undersøge, om de omhandlede regler ligner hinanden ud fra deres plads i den samlede

procedure, dennes forløb og reglernes særlige kendetegn.

(jf. præmis 31, 51, 52, 53, 57 og 63 samt domskonkl. 3, 4 og 5)

3. Fællesskabsretten og navnlig dens effektivitetsprincip er til hinder for en national procesregel, der har den virkning, at et krav om medlemskab af en erhvervstilknyttet pensionsordning (som medfører ret til pensionsydelse), og som udspringer af en forskelsbehandling på grundlag af køn i strid med traktatens artikel 119 (traktatens artikel 117-120 er blevet erstattet af artikel 136 EF-143 EF), skal fremsættes inden seks måneder efter, at den ansættelseskontrakt (eller de ansættelseskontrakter), kravet vedrører, er udløbet, når der er tale om et varigt ansættelsesforhold, der er en følge af en række på hinanden følgende kontrakter af begrænset varighed indgået med regelmæssige mellemrum vedrørende samme beskæftigelse, som er omfattet af samme pensionsordning. Selv om retssikkerheden nemlig kræver, at det nøjagtigt er fastsat, på hvilket tidspunkt en præklusiv søgsmålsfrist begynder at løbe, forholder det sig ikke desto mindre således, at det med hensyn til sådanne kontrakter gøres urimeligt vanskeligt at udøve retten i henhold til traktatens artikel 119, selv når det pågældende begyndelsestidspunkt kan fastsættes nøjagtigt.

(jf. præmis 68, 69 og 72 samt domskonkl. 6)